

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**МЕДИЧНІ ТА БІОЛОГІЧНІ НАУКИ:
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ АСПЕКТ
MEDICAL AND BIOLOGICAL SCIENCES:
INTERDISCIPLINARY ASPECT**

Матеріали VI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної
конференції до Всесвітнього дня анатомії
Materials of VI International Interdisciplinary Scientific and Practical
Conference dedicated to World Anatomy Day

(реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 604 від 02 вересня 2025 р.)

15-16 жовтня 2025 року

**Харків
ПВНЗ «ХММУ»
2025**

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

МЕДИЧНІ ТА БІОЛОГІЧНІ НАУКИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ АСПЕКТ
MEDICAL AND BIOLOGICAL SCIENCES: INTERDISCIPLINARY ASPECT

Матеріали VI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції
до Всесвітнього дня анатомії

Materials of VI International Interdisciplinary Scientific and Practical Conference
dedicated to World Anatomy Day

(м. Харків, 15—16 жовтня 2025 року)

(Kharkiv, Ukraine, October 15—16, 2025)

Харків

ПВНЗ «ХММУ»

2025

УДК (61:57):004.773.7

М 42

Редакційна колегія:

д-р пед. наук, доц. Давидова Ж.В.; канд. пед. наук Кудрявцева Т.О.; канд. біол. наук, доц. В'язовська О.В.; канд. біол. наук Тининика Л.М.; канд. біол. наук Нікольченко А.Ю.; канд. фарм. наук, доц. Бризицька О.А.; канд. техн. наук, доц. Нессонова М.М.; зав. бібліотеки Чернишенко Н.П.

(реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 604 від 02 вересня 2025 р.)

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

М42 Медичні та біологічні науки: міждисциплінарний аспект: матеріали VI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції до Всесвітнього дня анатомії (15—16 жовтня 2025 р., м. Харків) / за заг. ред. Д. М. Шияна; Приватний вищий навчальний заклад «Харківський міжнародний медичний університет». – Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2025. – 236 с.
ISBN 978-617-7886-88-3
DOI: 10.61718/khimu2025

Збірник містить матеріали VI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції до Всесвітнього дня анатомії «**Медичні та біологічні науки: міждисциплінарний аспект**», є нефактивним науковим виданням, яке висвітлює теоретичні та практичні результати наукових досліджень науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів вищої освіти, молодих науковців (докторантів, аспірантів, студентів), лікарів-практиків, наукових співробітників з історії становлення вітчизняної та світової морфології, актуальних питань застосування сучасних морфологічних методів і наукових технологій в медицині; клінічних, діагностичних, фармакологічних аспектів клінічної медицини; цифрових технологій в медичній науці, практиці та освіті; міждисциплінарного підходу до підготовки майбутніх лікарів в Україні та в світі.

Для широкого кола наукових, науково-педагогічних (педагогічних) і практичних працівників, що займаються питаннями сучасних морфологічних методів і наукових технологій в медицині; клінічних, діагностичних, фармакологічних аспектів клінічної медицини; впровадження цифрових технологій в медичну науку, практику і освіту; реалізації міждисциплінарного підходу до підготовки майбутніх лікарів в Україні та в світі.

УДК (61:57):004.773.7

© ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет», 2025

© Колектив авторів, 2025

НАПРЯМ 1. СУЧАСНІ МОРФОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ТА НАУКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В МЕДИЦИНІ

DIRECTION 1. ACTUAL MORPHOLOGICAL METHODS AND SCIENTIFIC TECHNOLOGIES IN MEDICINE

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ МІЖ ВЕЛИЧИНОЮ ОЧНОГО ЯБЛУКА, ЯК ПЕРИФЕРИЧНОЇ ЧАСТИНИ ЗОРОВОГО АНАЛІЗАТОРУ ТА ОЧНОЇ ЯМКИ ЧЕРЕПУ ЗА ДОПОМОГОЮ МОРФОМЕТРИЧНОГО ТА КРАНІОМЕТРИЧНОГО МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Абдул-Огли Л.В., Олійник К.А., Кошарний Д.В.

Дніпровський державний медичний університет, Дніпро, Україна

abdul-ogly@ukr.net

Вступ. Ударна хвиля є основною причиною поранень і пошкоджень зорової системи під час бойових дій, яка на дві треті комбінуються з пораненнями інших областей тіла. Для очного яблука серед ушкоджень більш характерна формування гідростатичного шоку та проходження хвиль через очні ямки черепа. Розвиток посттравматичних ушкоджень очного яблука знаходиться у прямої залежності від характеру, тяжкості, об'єму ушкодження не тільки самого очного яблука, а і структур черепа, які виконують захисну функцію. Краніальний відділ, головний мозок, орган зору реагує на ударну хвилю як неоднорідна тканина, тому внаслідок рівного впливу інерції, ударна хвиля спричиняє зміщення на поверхні розділу між їх структурами. Тобто вивчення краніологічних особливостей очної ямки у нормі та морфометричних особливостей органу зору є актуальним питанням, як для теоретичної так і для практичної медицини.

Мета дослідження. Встановлення взаємозв'язків між величиною очного яблука та очної ямки за допомогою морфометричного та краніометричного методів дослідження.

Матеріал і методи. Всього в експерименті брало участь 12 щурів, у яких

дослідили взаємозв'язки між величиною очного яблука та розмірів очної ямки.

Результат дослідження та їх обговорення. Нами були описані особливості очної ямки, яка забезпечує захист очного яблука та допомагає забезпечувати правильне функціонування органів зору. Ці особливості полягають у зміні її розміру та форми очної ямки в щура, що змінюються залежно від розміру та породи щура. Дослідження нашої праці було спрямоване на взаємозв'язки між величиною очного яблука та очної ямки за допомогою морфометричного та краніометричного методу дослідження.

Очна ямка щура складається з кісток черепа, м'язів, жирових тканин та інших структур. У нашому дослідженні ми довели, що глибина очної ямки до 5 см, ширина її входу до 4 см та висота – 3,5 см, а об'єм очної ямки становить 30 см³. Очна ямка є кістковою порожниною, що захищає очне яблуко та його структури, які розташовані навколо очного яблука. Вона має форму чотирибічної піраміди з закругленими гранями. Кісткові складові очної ямки щура: верхню стінку утворює лобна кістка; присередню стінку утворює верхня щелепа, решітчаста кістка, клиноподібна кістка; передню стінку утворює зубна кістка; задню стінку утворює клиноподібна кістка; нижню стінку утворює зубна кістка; бокову стінку утворює слизова кістка. Основні структури, які розташовані в очній ямці щура: очне яблуко – головний орган зору; очні м'язи: забезпечують рух очного яблука; очні нерви: передають сигнали зі зорових рецепторів до мозку; очні судини: забезпечують кровопостачання очного яблука та оточуючих структур; жирова тканина: захищає та підтримує органи. Сльозова залоза, яка має назву Гардерової розташована у внутрішньому куті очної орбіти, має подібну функцію слізної залози, продукує у щурів ліпіди, мелатонін, порфірін, має фотопротекторну дію, джерело феромонів та виробляє сльози, які зволожують око. Додаткове збільшення ока у щурів на протязі від народження до прозрівання складає 47%, а далі, на протязі життя, на 54%, при середньої маси тіла – 200 грам. Вага очей щура важить у середньому 112–115 міліграм, а екватор перетину ока 4,9–5,0 мм. Вага черепу щура складає $4,37 \pm 0,73$ грами, а вага

черепа по відношенню до загальної маси скелету у цілому $14,97 \pm 0,91\%$.

Висновки. За результатами дослідження ми дослідили співвідношення очного яблука, очної ямки, черепа та скелету у цілому, які мають особливості та значення для дослідження змін, які відбуваються у даних структурах після впливу ударної хвилі.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗОВНІШНЬОГО ЗАСТОСУВАННЯ СУЛЬФІДНОЇ МІНЕРАЛЬНОЇ ВОДИ У ПАЦІЄНТІВ З ОСТЕОАРТРИТОМ

^{1,2} Балашова І.В., ¹ Польщаківа Т.В., ¹ Гуца С.Г.

¹ Державне некомерційне підприємство «Український науково-дослідний інститут реабілітації та курортології Міністерства охорони здоров'я України»,
Одеса, Україна

² Одеський національний медичний університет, Одеса, Україна

balashovaiv@ukr.net

Вступ. Остеоартрити великих суглобів продовжують займати провідне місце в категорії тимчасової втрати працездатності та причин інвалідності у людей працездатного віку. Систематичний аналіз дослідження «Глобальний тягар захворювань» прогнозує збільшення випадків остеоартриту колінних суглобів на 74,9%, остеоартриту кульшових суглобів на 78,6% (Allen et al., 2022; GBD 2021 Osteoarthritis Collaborators, 2023). Загалом, пацієнти з остеоартритом страждають від болю в суглобах, скутості та функціональних порушень, що суттєво впливає на якість їхнього життя (Roškar & Hafner-Bratkovič, 2022).

Основні рекомендації щодо лікування остеоартриту – це поєднання немедикаментозних методів, фармакологічних підходів та хірургічного лікування. Однак при використанні фармакологічних методів лікування виникає багато проблем, що вимагає пошуку ефективних немедикаментозних підходів, включаючи використання природних факторів, у тому числі і бальнеотерапії (Richard et al., 2023; Polshchakova et al., 2022). Ефективність бальнеотерапії у пацієнтів з остеоартритом активно обговорюється в багатьох клінічних

ЗМІСТ / CONTENTS

**НАПРЯМ 1..... СУЧАСНІ МОРФОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ТА НАУКОВІ
ТЕХНОЛОГІЇ В МЕДИЦИНІ**

**DIRECTION 1. ACTUAL MORPHOLOGICAL METHODS AND
SCIENTIFIC TECHNOLOGIES IN MEDICINE**

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ МІЖ ВЕЛИЧИНОЮ ОЧНОГО ЯБЛУКА, ЯК
ПЕРИФЕРИЧНОЇ ЧАСТИНИ ЗОРОВОГО АНАЛІЗАТОРУ ТА ОЧНОЇ ЯМКИ
ЧЕРЕПУ ЗА ДОПОМОГОЮ МОРФОМЕТРИЧНОГО ТА
КРАНІОМЕТРИЧНОГО МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Абдул-Огли Л.В., Олійник К.А., Кошарний Д.В. 8

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗОВНІШНЬОГО ЗАСТОСУВАННЯ СУЛЬФІДНОЇ
МІНЕРАЛЬНОЇ ВОДИ У ПАЦІЄНТІВ З ОСТЕОАРТРИТОМ

Балашова І.В., Польщаківа Т.В., Гуца С.Г. 10

МОЖЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ У ПАЦІЄНТІВ З ОСТЕОАРТРИТОМ ТА
КОМОРБІДНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ У ПОСТКОВІДНОМУ ПЕРІОДІ

Балашова І.В., Дукова О.Р., Лисий І.С. 13

ЗМІНИ ЩІЛЬНОСТІ МЕЛАТОНІНОВИХ РЕЦЕПТОРІВ 1А У НЕЙРОНАХ
ПРИШЛУНОЧКОВОГО ЯДРА ГІПОТАЛАМУСА ЩУРІВ ЗА РІЗНОЇ
ТРИВАЛОСТІ ФОТОПЕРІОДУ ТА УВЕДЕННЯ МЕЛАТОНІНУ

Булик Р.Є., Федоряк І.В., Агранов О.С. 16

МОРФОЛОГІЧНА ОЦІНКА АНГІОГЕНЕЗУ ПРИ ВИКОРИСТАННІ
БІОМАТЕРІАЛІВ У ХІРУРГІЇ

Діброва В.В., Попович Я.М. 18

ДОСЛІДЖЕННЯ НАНОЧАСТИНОК ЯК ПОТЕНЦІЙНИХ БІОМЕДИЧНИХ
АГЕНТІВ

Карнаух Т.Ю., Мехед О.Б. 22

ПОШКОДЖЕННЯ ХРЕБТА ТА СПИННОГО МОЗКУ ПРИ ДІЇ УДАРНОЇ
ХВИЛІ НА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ М'ЯЗІВ КІНЦІВОК ЩУРІВ

Кошарний В.В., Китова І.В., Кушнар'ова К.А. 25